

Ürdün 2006

Fatih Şen*

Geleneksel olarak ABD'nin bölgedeki en yakın müttefiklerinden biri olan Ürdün'le ilişkileri 2006 yılında da olumlu bir şekilde sürmüştür. 2006 yılı başında, iki ülke arasında daha önceden imzalanmış bulunan Savaş Suçlularının İadesi Antlaşması Ürdün parlamen-tosunun alt kanadı tarafından onaylanmıştır. Bu antlaşma, savaş suçlarıyla itham edilecek Amerikan vatandaşlarına doku-nulmazlık öngörmektedir.¹

Bu antlaşma uyarınca Ürdün hükümeti, savaş suçlarından dolayı yargılanması talep edilen Amerikan vatandaşlarının ya da Amerika için çalışan yabancı görevlilerin Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne iade edilmesini engelleyecek ve zanlıları doğrudan Amerikan hükümetine teslim edecekti.

Washington ile Amman arasında imzalanan bu anlaşmanın muhalifleri Ürdün hükümetinin ülkenin egemenliğine ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne olan yükümlülüklerine aykırı olduğunu ifade etmişlerdir.² Ürdün'deki en büyük muhalif grup olan İslami Hareket Cephesi'nin parlamentodaki üyelerinden Ali Ebu Sukar, "yüz kızartıcı bir durum" diyerek Amerika'nın ekonomik yardımları kesme tehdidiyle ülkesine boyun eğdirdiğini söylemiştir. Uluslararası insan hakları örgütlerinin en etkililerinden biri olan İnsan Hakları İzleme Örgütü (*Human Rights Watch*) de benzer bir iddiayı tekrarlayarak, Washington'un 250 milyon dolarlık yardımı askıya alma tehdidinde bulunduğunu iddia etmiştir. Ülkedeki cezaevi isyanı için gözlemci

* Araştırma Görevlisi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, BOLU.

¹ BBC, 09 Ocak 2006.

² BBC, 09 Ocak 2006.

gönderip incelemelerde bulunan örgüt, 2006 yılında yayınladığı raporda Ürdün'ün mahkumlara keyfi uygulamalarda ve sorgulamalarda bulunarak insan haklarını ihlal ettiğini açıklamıştır.³

Kral Abdullah Mayıs ayı içinde ABD'ye ziyarette bulunmuş ve Başkan Bush'la bir görüşme yapmıştır. Görüşme sonrası açıklamada bulunan Ürdün'ün Washington büyükelçiliği, görüşmede Kral Abdullah'ın ABD Başkanı'na İsrail-Filistin barış görüşmelerinin devam ettirilmesi çağrısında bulunduğunu ve iki devletli çözümün önemine değindiğini bildirmiştir. Büyükelçilik açıklamasına göre, Kral Abdullah görüşmede, Filistin halkının Filistin topraklarındaki insani krizinin önüne geçilmesi için yardıma ihtiyaç duyduğunu ve ülkesinin barış sürecinde kilit rol oynamayı planladığını söylemiştir.⁴ Ürdün asıllı El-Kaide üyesi Ebu Mus'ab El-Zerkawi'nin Irak'ta öldürülmesinden sonra ABD yetkililerinin yaptığı basın toplantısında, Ürdün ile ABD ilişkilerinin olumlu yönde devam ettiği ve Ürdün'ün ABD tarafından hayati bir müttefik olarak bölgede nasıl hayati bir rol oynadığı, ve Ürdün'ün terörizme karşı verilen savaşta ne kadar güvenilir bir müttefik olduğu vurgulanmıştır.⁵

Resmî Adı	Ürdün Haşimi Krallığı
Başkent	Amman
Yüzölçümü	92.300 km ²
Nüfus	6.053.193
GSMH	30,03 Milyar Dolar
Hükümet Biçimi	Anayasal Monarşi
Devlet Başkanı	Kral Abdullah (1999-)
Dışişleri Bakanı	Abdullah Abdullah
Türkiye Büyükelçisi	Faris Mufti
Askeri Harcamalar/GSMH	% 14.6
Asker Sayısı	100,500 (2002)
Etnik Yapı	
Arap	% 98
Diğer	% 2
Dini Yapı	
İslam	% 93
Hristiyan	% 4
Diğer	% 3
Petrol Üretimi	40 varil/gün
Petrol Tüketimi	107.000 varil/gün
İhracat	5.204 milyar dolar
İthalat	10.204 milyar dolar

Ürdün yönetimi, bölge ile ilgili aktif politikalarını ve değerlendirmelerini 2006 yılı boyunca sürdürmüştür. Bölge sorunlarıyla ilgili olarak Kral Abdullah, BBC World'e yaptığı açıklamalarda, uluslararası toplumun Ortadoğu sorunuyla parça parça ilgilendiğini, tek tek İsrail-Filistin, Irak ya da İran konusu dışında bir stratejilerinin olmadığını dile getirmiştir. Arap ülkelerinin İsrail ile Lübnan'daki Hizbullah gerillaları arasındaki savaşı durdurmak için ortak bir tutum belirlemeye çalıştığını söyleyen Abdullah, Mısır, Ürdün ve Suudi Arabis-

³ Human Rights Watch, September 2006.

⁴ "Ürdün Kralı Abdullah, Bush İle Bir Araya Geldi", **Zaman**, 30 Mayıs 2006.

⁵ "Jordan Emerges as a Vital U.S Ally, Jay Solomoni, **BBC**, June 10, 2006.

tan'ın diğer birçok Arap ülkesiyle ortak bir tutum belirlemeye çalıştığını, çünkü uluslararası toplumun bölgeyle kapsamlı olarak ilgilendiğini görmediklerini belirtmiştir. Kral Abdullah'a göre, ABD, İngiltere ve Avrupa'nın Ortadoğu'nun sorunlarının çözümüne ilişkin kapsamlı bir strateji benimsemekte başarısız olduklarını; bu durumda bölgenin geleceği için büyük bir kaygı oluştuğunu ifade etmiştir.⁶ Sonuç olarak Kral Abdullah "ABD, İngiltere, Avrupa ülkeleri ve İsrail, bizim ne söylediğimizi dinlemeli" diyerek Lübnan'da şiddetin sürmesi halinde bölgenin kaçınılmaz olarak radikalleşeceğini belirterek Ortadoğu'nun geleceği için endişe duyduğunu dile getirmiştir.

Ayrıca Amerikan ABC televizyonuna konuşan Kral Abdullah, Irak, Filistin ve Lübnan'daki durumun kontrolden çıkma tehlikesi olduğunu altını çizerek "2007'de 3 iç savaşın çıktığını görebiliriz" diyerek Ortadoğu'daki temel sorunun Filistin-İsrail çatışmasını olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla Ürdün Kralı Abdullah, uluslararası toplum olarak Ortadoğu'da muhtemelen 2007 yılında ortaya çıkmasından endişe ettiği bu büyük krizin önüne geçmeleri gerektiğini vurgulamıştır. Kral Abdullah ayrıca ABD'nin, Irak'taki sorunlara çözüm ararken, büyük fotoğrafa bakması gerektiğini söyleyerek İran ve Suriye'nin dahil edilerek bölgedeki çözüm arayışlarına girmesi gerektiğini belirtmiştir.⁷

Kral Abdullah, Kızıldeniz kıyısındaki bir bölgede yaklaşık 1000 aşiret ve Bedevi liderine yaptığı konuşmada bölge ile ilgili önemli bir değerlendirme yapmıştır. Bu toplantıda yaptığı açıklamada bölgenin patlayıcı haline gelmeye başladığını, dolayısıyla Ürdün'ün çatışmalar ve savaşlarla çevrili olduğunu, bölgenin en tehlikeli bölgesel ve mezhep çatışmaları ve savaşlarıyla karşı karşıya kaldığını ve her yerde patlama tehdidi içerdiğini işaret ederek görevlerinin ülkeyi birlik içinde tutarak aşiret ve kabile liderlerinden aşırı uçların sloganlarının ve düşüncelerin peşinden gidilmemesi çağrısında bulunmuştur.

Bu çabaların yanında 2006 yılında Ürdün için uluslararası toplumda prestij kaybına yol açan gelişmeler de söz konusu olmuştur. Bu gelişmelerden en önemlisi, İngiltere Dışişleri Bakanlığı sözcüsünün İngiltere'nin Ürdün büyükelçiliğini ikinci bir emre kadar kapattığını ilan etmesi olmuştur. Sözcü, elçiliğe karşı belli bir tehdit olup olmadığı

⁶ "King of Jordan for Mid-East Fears", **BBC World**, August 13, 2006.

⁷ "King Abdullah: Immense Challenges in Iraq", **ABC News**, November 26, 2006.

açıklamadan, Ürdün'ün durumundan dolayı bu kararın alındığını söyleyerek Ürdün'ü ziyaret eden vatandaşlarına yönelik teröristlerin Batılılara karşı saldırı planlarının son aşamasında olabileceklerine yönelik uyarılarda bulunmuştur. İngiltere'nin kapatma kararından sonra Avustralya ve Kanada da benzer gerekçeler göstererek Amman'daki elçiliklerini süresiz olarak kapattıklarını açıklamışlardır.⁸

İç Gelişmeler

Lübnan Savaşı sırasında Ortadoğu'daki insanlar mezhep ayrımı yapmadan destek verirken, Suudi Arabistan, Mısır ve Ürdün gibi ülkeler yönetimler düzeyinde çekimser kalmıştır. İsrail'in saldırılarının önü alnamayınca bu hükümetler sadece sembolik protestolarda bulunmuşlardı. Ürdün hükümetinin benzer tutumu karşısında diğer Arap devletlerindeki halkın tepkisine benzer Ürdün halkı da Amman ve birkaç büyük şehirde hükümete karşı gösterilerde bulunmuşlardır. Baskılar karşısında Ürdün hükümeti Lübnan'a insani yardım kararı alarak Beyrut'a insani yardım malzemesi yollamıştır. Son olarak, İsrail'in Kana kasabasında 55 sivil öldürmesinden sonra Kral Abdullah, saldırıyı "çirkin" olarak nitelendirip acilen ateşkes yapılması çağrısında bulunarak, uluslararası toplumun üzerine düşeni yapması gerektiğini söylemiştir.⁹

Ürdün'deki önemli iç gelişmelerden biri de El-Kaide ile bağlantılı oldukları ifade edilen mahkumların *Qafqafa* cezaevinde isyan etmesi olmuştur. Mahkumlar çok sayıda gardiyanı esir alarak hapisane koşullarının iyileştirilmesi talebinde bulunmuşlardır.¹⁰ Ürdün Kamu Güvenliği İdaresi Başkan Yardımcısı Tümgeneral Oved El-Halidi, Ürdün devlet televizyonuna yaptığı açıklamada, rehinelere son üçünün de bırakıldığını ve isyanın bittiğini açıkladı. Ancak bazı kaynaklar, mahkumların rehin alma nedeniyle cezalandırılmayacakları garantisini aldıktan sonra eyleme son verdiklerini açıklamışlardır.¹¹

Ürdün muhalefeti, hükümeti gerek iç gerekse bölgesel olaylar karşısında gösterdiği tutumdan dolayı muhalefetini arttırmıştır. 2005 yılında yapılan parlamento seçimlerinde yaklaşık % 15 civarında tem-

⁸ "Western Embassies Shut In Jordan", **BBC**, January 01, 2006.

⁹ **Zaman**, 30 Temmuz 2006.

¹⁰ "Inmate Dies In Jordan Prison Riot", **BBC**, April 04, 2006.

¹¹ "Political Islam's Opportunity in Jordan" Daniel Williams, Washington Post, April 13, 2006.

sil hakkı kazanan Müslüman Kardeşler Örgütü Kraliyet ailesini ve hükümeti eleştirerek Kraliyet'in parlamento üzerindeki kontrol temsilinin olmaması durumunda parlamentonun % 40 ile % 50 arasında bir temsiline sahip olabileceklerini söylemiştir.

Irak İşgali

2006 yılında Ürdün ile Irak arasındaki ilişkilerin, Irak'ın Amerikan işgali sonrasında yaşanan iniş çıkışlardan sonra daha sorunsuz geçtiği söylenebilir. Her ne kadar iki ülke ilişkilerinde dönem dönem gerilimler söz konusu olmuşsa da karşılıklı ziyaretler ve görüşmelerle ilişkiler normalleşmeye başlamıştır. Irak ile Ürdün arasındaki olumsuz gelişmelerden biri Saddam Hüseyin kızı Raghda'nın Ürdün'de yaşaması sebebiyle ortaya çıkmıştır. Irak Ulusal Güvenlik danışmanı Muvafık Er-Rubai, içlerinde Saddam Hüseyin'in kızı Raghda'nın da bulunduğu teröre destek verdikleri gerekçesiyle hazırlanan 41 kişilik "en çok arananlar" listesini açıklamıştır. Listenin açıklanmasından sonra gayri resmi kanallardan Raghda'nın Ürdün'de yaşadığının söylenmesi üzerine Ürdün Başbakanı Maruf Bahit, Ürdün'de Arap geleneklerine göre ağırlanan Raghda'nın, Ürdün Kraliyet ailesinin misafiri ve koruması altında olduğunu açıklayarak Raghda ve çocuklarının insani nedenlerle Ürdün'de bulunduklarını belirtmiştir. Bahit, Raghda'nın medyayla ilgili veya siyasi hiçbir faaliyetinin bulunmadığını, ayrıca Irak hükümetinden Raghda'nın iadesi konusunda Ürdün'e resmi bir talep gelmediğini kaydetmiştir.¹²

Irak'ta istikrarın ve barışın sağlanması çabalarında aktif rol almak isteyen Ürdün bu girişimleri neticesinde Irak hükümeti ile Irak'taki grupların bir araya getirilmesi yönünde Ürdün'de bir toplantının gerçekleştirilmesi teklifini taraflara kabul ettirmişti. Ancak 20 Nisan'da Ürdün Hükümet sözcüsü Nasır Cude, Irak Devlet Başkanı Celal Talabani'nin Kral Abdullah'ı arayarak Irak'taki hükümet kurma tartışmalarından dolayı erteleme talebinde bulunduğunu söylemiştir.¹³ Bu toplantının gerçekleştirilememesine rağmen daha sonra basında Ürdün hükümetinin Irak'lı Sünni gruplarla anlaşmaya vardığı yazılmıştır. Bu anlaşma ise Ürdün hükümeti tarafından resmen açıklanmamıştır.

¹² "Bahit: Raghda Ürdün'ün Koruması Altındadır", *NTV*, 03 Temmuz 2006.

¹³ "Ürdün'de Yapılacak Olan Irak Uzlaşma Toplantısı Ertelendi", *Zaman*, 20 Nisan 2006

İsrail ve Filistin Sorunu

İsrail ile Ürdün arasında 2006 yılında meydana gelen en önemli gelişmelerden biri Haziran ayında gerçekleşmiştir. 1999'dan sonra ilk defa bir İsrail Başbakanı Ürdün'ü ziyaret etmiştir. Ürdün Kralı Abdullah ile İsrail Başbakan'ı Ehud Olmert arasında yapılan görüşme sonrasında her iki lider de ikili ve bölgesel ilişkiler hakkında önemli açıklamalarda bulunmuşlardır. Abdullah, Filistin ve İsrail arasındaki uzlaşmanın tek çözüm olduğunu belirterek "hepimizin yürekten istediği barışın sağlanması için Ürdün [olarak], Filistinlilere ve İsraillilere her türlü yardıma hazırız" demiştir.¹⁴ Ayrıca Ürdünlü yetkililerin daha önceden açıkladıkları Olmert'in tek taraflı sınır belirleme planından konuşulmadığı anlaşılmıştır. Olmert'in gündeme getirdiği bu planda 2010 yılına Batı Şeria'da Yahudi nüfusunun yaşadığı bölgelerle bağlantıları olmayan yerleşimlerin çoğunun kaldırılmasını ve diğer bölgelerin İsrail topraklarına dahil edilmesini öngörüyordu. Ürdün başta olmak üzere Suriye ve diğer Arap ülkelerinin hemen hemen tamamı bu plana karşı çıkmıştır.

Olmert bu ziyaret sırasında Abdullah'ın verdiği gayri resmi bir kahvaltıda ayrıca Ürdün'de bulunan Filistin lideri Mahmut Abbas ile de Ürdün'ün tarihi kenti Petra'da görüşmüştür. Bu görüşme sırasında Abbas, Olmert ile yeni bir görüşme yapmak istediklerini ve bu görüşme için hazırlıklara en kısa sürede başlayacaklarını, Olmert ise Hamas yönetiminin İsrail'i tanımadan ciddi müzakereler yapmayacaklarının sinyalini vermiştir.

2006 yılında Filistin'de yapılan seçimler sonrasında kurulan Hamas hükümeti ile Ürdün arasındaki ilişkiler ciddi zorluklarla karşılaşmıştır. 19 Nisan'da Ürdün hükümeti, Ürdün'de yapılan bazı aramalarda ele geçirilen silahların Hamas'a ait olduğu iddiaları gerekçesiyle daha önceden planlanan Filistin Dışişleri Bakanı Mahmut Ez-Zahar'ın Ürdün'e yapılması planlanan ziyaretini tek taraflı olarak süresiz iptal ettiğini duyurdu. Hamas sözcüsü Sami Ebu Zuhri, Amman yönetiminin kararına gerekçe olarak gösterdiği suçlamaları reddettiklerini söyledi. Filistin hükümet sözcüsü Gazi Hamad ise Ürdün'ün kararından ve bir dışişleri bakanının ziyaretinin bu şekilde iptalinden dolayı üzgün olduklarını ve kendilerinin Ürdün'de patlayıcı bulunduğu yönündeki gelişmeler hakkında bilgilendirilmediklerini söylemiştir.

¹⁴ "Olmert ile Kral Abdullah Görüştü", NTV, 09 Haziran 2006.

Hamad, Ez-Zahar'ın gelecekte sorunsuz bir şekilde Ürdün'ü ziyaret etmesini beklediklerini sözlerine eklemiştir.

İkili ilişkilerin en fazla gerilmesine yol açan gelişmelerden biri 26 Nisan'da Ürdün hükümet sözcüsünün yapmış olduğu açıklama sonrası meydana gelmiştir. Bu açıklamada, Hamas'ın Ürdün'deki bazı stratejik noktaları ve yetkilileri hedef almayı planladığını açıklamıştır. Hamas sözcüsü ise iddiaları reddederek Ürdün'ü, hükümetini düşürmeyi amaçlayan uluslararası bir komplonun içinde yer almakla suçlamıştır. Bu açıklamalardan sonra Ürdün, Hamas'ın işbirliğine yanaşmaması ve iddiaları reddetmesi üzerine Hamas üyesi olduğunu iddia ettiği kişilerin itiraflarını televizyonda yayınlamıştır.¹⁵ Bununla birlikte, itiraflardan hemen birkaç gün sonra Ürdün Kralı Abdullah, Avrupa Birliği ve ABD tarafından Hamas yönetimindeki Filistin hükümetine karşı alınan doğrudan yardımların askıya alınması sonucunda gün geçtikçe durumu kötüleşen Filistin halkı için Batı Şeria ve Gazze'ye 400 ton acil gıda yardımı verilmesi talimatını vermiştir.¹⁶ Bilindiği gibi, Ürdün ile Hamas arasındaki ilişkiler, 1999 yılında örgüt liderlerinden Halid Meşal'ın Ürdün'den sınır dışı edilmesinden sonra bir türlü normale dönmemiştir.¹⁷ Son gelişmelerden sonra Ürdün ile Hamas arasındaki ilişkiler neredeyse kopma noktasına gelmiştir.

Ancak tüm bu gelişmeler rağmen Ürdün ile Hamas arasındaki ilişkiler yıl sonunda Ürdün'ün Filistin'de El-Fetih ile Hamas arasındaki çatışmaların sona erdirilmesi amacıyla Hamas'ı Ürdün'de bir araya gelmeleri konusunda çağrıda bulunmasıyla normalleşme söz konusu olmuştur. Bu çatışmaların başlaması ise, Filistin'de yapılan seçimlerden galip çıkan Hamas ile Abbas arasında ortak hükümet kurma yolundaki görüşmelerin kesilmesi ardından Hamas ve El-Fetih destekçileri arasında Filistin topraklarında ciddi şekilde ortaya çıkmıştı. Ürdün, Filistin Başbakanı İsmail Haniye'yi, Filistin Özerk Yönetimi Başkanı Mahmud Abbas ile görüşmelerde bulunmak üzere Amman'a davet etti.¹⁸ Amman'ın yapmış olduğu bu davet sonrası, Filistin hükümet sözcüsü yaptığı açıklamada, Haniye'nin Ürdün'e gitmeyi planladığını ve Mahmut Abbas'ın da görüşmelere katılacağını söylemiştir.

¹⁵ "Ürdün, Hamas Üyelerinin İtiraflarını Televizyonlardan Yayınladı", **Zaman**, 12 Mayıs 2006.

¹⁶ "Ürdün'den Filistin'e Acil Yardım", **Zaman**, 15 Mayıs 2006.

¹⁷ "Dire Consequences", Sana Abdullah, **El-Ahram Weekly**, Issue 793, 4-10 May 2006.

¹⁸ "Ürdün'den Filistin'e Davet", www.ntvmsnbc.com, 26 Aralık 2006.

Mısır ile İlişkiler

Ürdün'ün bölge devletlerinden Mısır ile olan ilişkilerindeki olumlu gelişmeler 2006 yılında da devam etmiştir. 30 Nisan'da Ürdün'ün Akabe kentinde bir araya gelen Ürdün Kralı Abdullah ile Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek'in görüşmelerinden sonra Ürdün Dışişleri Bakanı Abdülilah Hatip ve Mısır Dışişleri Bakanı Ahmet Ebul Geyt yaptıkları açıklamada iki liderin İsrail'de 28 Mart'ta yapılan seçimlerden sonra hükümeti kurmakla görevlendirilen Kadima lideri Ehud Olmert'in kabinesi açıkladıktan sonra İsrail hükümetiyle temaslarda bulunarak görüşmeler yapma yollarını gözden geçirdiklerini açıklamışlardır. Ayrıca iki liderin, İsrail-Filistin temaları ve müzakerelerinin başlamasını teşvik etmek için Olmert ile görüşmek istediklerini ifade etmişlerdir.

Bununla birlikte yine iki lider 10 Eylül'de Mübarek'in beklenmedik şekilde Amman'ı ziyaretiyle iki lider yeniden görüşmelerde bulunmuşlardır. Ürdün Kraliyet Sarayı'ndan yapılan yazılı açıklamaya göre, Abdullah ve Mübarek yaptıkları ikili görüşmede, bir kez daha Filistin ile İsrail arasında barış müzakerelerinin başlatılmasını ve Ortadoğu barış sürecinin canlandırılmasını ve tarafların yeniden müzakerelere masasına oturması gerektiğini söylemişlerdir. Filistin davasını destekleyebilmek için de Arapların ortak tavır alması gerektiğine işaret etmişlerdir. Ayrıca her iki lider, Abbas'ın millî birlik hükümeti kurma çabalarına destek olduklarını açıklamışlardır.

Türkiye ile İlişkiler

Türkiye ile Ürdün arasındaki ilişkiler 2006 yılında da olumlu seyrini sürdürmüştür. 19 Ocak'ta Türkiye'ye günübirlik bir ziyarette bulunun Ürdün Başbakanı Maruf Bahit, Başbakan Erdoğan ile görüşmüştür. Görüşme sonrası Türkiye ile ilişkileri değerlendiren Bahit, iki ülkenin bölgesel konulara benzeri yaklaşımlar sergilediklerini ve karşılıklı ziyaretlerle İran ve Suriye gibi öncelik arz eden bölgesel konular hakkında iki ülkenin rutin olarak görüşmelerde bulunması gerektiğini açıklamıştır. Ürdün ile Türkiye arasında Ürdün'de kurulması düşünülen ortak serbest ticaret bölgesi ve bölgesel gelişmelerin ele alındığını belirtmiştir. Bahit ayrıca, Türkiye'de yolsuzluklarla isimleri sürekli anılan ve geçmişte Ürdün yönetimi nezdinde itibarlı oldukları iddia

edilen Uzan ailesi ile ilgili sorulan sorular üzerine Uzan ailesinin Ürdün’de bulunmadığını açıklamıştır.¹⁹

Karşılıklı ziyaretlerden biri de Şubat ayında Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV)’nın “7 Çok Geç” kampanyası çerçevesinde İstanbul’da düzenlenen toplantıya davet edilen Ürdün Kraliçesi Raina’nın daveti kabul etmesiyle gerçekleştirilen ziyaret olmuştur. Bu ziyarette Ürdün Kraliçesinin konuşması ve mesajları Türk kamuoyu tarafından oldukça sıcak karşılanmıştır.²⁰ 2006 yılında iki ülke arasında gerçekleştirilen en önemli ziyaret Başbakan Erdoğan’ın, aralarında bakanların, milletvekillerinin ve işadamlarının da bulunduğu kalabalık bir heyetle Ürdün’e gitmesi oldu. Erdoğan bu ziyaretinde Kral Abdullah ve Başbakan Bahit ile görüşmüş ve 26 Kasım’da Akabe’de gerçekleştirilen Genç Arap Liderleri forumuna katılmış ve burada bir konuşma yapmıştır.²¹

Kronoloji Ürdün 2006

17 Ocak:	Ürdün Başbakanı Maruf Bahit Ankara’yı ziyaret etti.
23 Şubat:	Ürdün Kraliçesi Raina Türkiye’yi ziyaret etti.
30 Nisan:	Kral Abdullah ile Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek ile görüştü.
01 Nisan:	Arap Birliği Zirvesi için Sudan’ın başkenti Hartum’da bulunan Başbakan Erdoğan Kral Abdullah ile görüştü.
30 Mayıs:	Ürdün Kralı Abdullah, ABD Başkanı George Bush’la görüştü.
8 Haziran:	Ürdün asıllı El-Kaide liderlerinden Mus’ab el Zerkavi Irak’ta öldürüldü.
09 Haziran:	İsrail Başbakanı Ehud Olmert Ürdün’ü ziyaret etti.
01 Temmuz:	İngiltere Ürdün Büyükelçiliğini kapattı.
11 Ekim:	Başbakan Recep Tayip Erdoğan, Suudi Arabistan’da Kral Abdullah ile görüştü.
25 Kasım:	Türkiye Başbakanı Recep Tayip Erdoğan Ürdün’ü ziyaret etti.
26 Aralık:	Filistin Devlet Başkanı Mahmut Abbas Ürdün’ü ziyaret etti.

¹⁹ “Ürdün Başbakanı: Uzan Vatandaşımız Değil, Ülkemizde de Bulunmuyor”, **Zaman**, 17 Ocak 2006.

²⁰ “Hello Kraliçe”, **Yeni Şafak**, 25 Şubat 2006.

²¹ “Başbakan Erdoğan, Ürdün Kralı Abdullah’ın Davetlisi Olarak Bu Ülkeye Gitti”, **NTV**, 25 Kasım 2006.